

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Imod den lille Anklager, det er Prof. H. C. Ørsted, med Beviis for at Schellings Philosophie er uchristelig, ugudelig og løgnagtig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 184. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1815_248-txt-shoot-idm4264.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Jeg har sagt (167) at den ostindiske Handel, som under den spanske Krig kom i Hollændernes Hænder, gav deres Stræben fuldelig en legemlig Retning, som snart maatte uddrive Troen af Hjertet, men ogsaa lade den blive staaende uantastet. En aandelig Stræben maatte vel yttre sig som Troens Datter, men dens kraftige Tidsrum var kort og frembragde ei stort Mere, end hvad almindelig Menneskeforstand ved Flid kan udrette. Ingen navnkundig Digter fremstod, ingen egenlig Historieskriver og ingen dyb Grubler over aandelige Ting. Dette giendriver nu Prof. paa en egen Maade, nemlig ved at indrømme og forsvare det. Han tilstaaer at Hollænderne have været særdeles opmærksomme paa Alt, hvad der hører til den udvortes Tilværelse, at Gierrighed er deres Nationallast, at de have holdt fast ved deres Kirketroe, at de af Naturen ere phlegmatiske, og at deres Digtene ei ere blevne navnkundige udenfor Holland. Derimod forsvare han deres Phlegma, og forsaa185vidt den ei yttre sig som *Ligegyldighed* for Sandhed og Ret og Sjæleadel, vil jeg derom ikke tvistes, men blot spørge, om Phlegma og Begeistring ere forenelige. Han mener at Landets Vilkaar og Beliggenhed nødte til Sparsomhed, og at endskiøndt Gierrigheden er saa hyppig iblandt dem, at den kan kaldes Nationallast, gik dog Sparsomheden *hos de Fleste* ei over den Grændse, Fornuften *med Hensyn paa Omstændighederne* kunde byde. Her synes at være en lille Selvmodsigtelse, og, uden at indlade mig med den Fornuft, der læmper sine *Moralbud* efter Omstændighederne, maae jeg bemærke at Christendommen byder Alle kun at sørge for Guds Rige og Retfærdighed, og overlade Gud Sorgen for deres Ophold. At alle Hollænderne have været gierrige har jeg dog vel ikke paastaaet, og at Mange der i Livet rugede som Drager over deres Skatte, lode en Deel deraf, *efter deres Død*, henfalde til gudelig Brug, beviser, saavidt jeg forstaaer, netop den Attraae at ville tjene baade Gud og Mammon, hvilket efter Christi Mening ei skal due synderligt. At deres Kirketroe alt under Tidens Løb blev en blot Mundtroe anfører Prof. lidt haanlig, men nægter det dog ikke saa jeg kan spare Beviset, som vist heller ingen kyndig Læser vil affordre mig. At de hollandske Digtene, skiøndt de ei bleve navnkundige udenfor Holland, ei ere slette, og agtes af Hollændere, paastaaer Prof., og det Sidste er meget begri186beligt, men det Første maae nok være Følge af en Privatsmag hos Prof. og det bør da ikke undre mig, at han fradømmer mig Digtetsyn, thi et hollandsk Digterøie har jeg rigtig nok ikke. Prof. nægter at den aandelige Virksomheds kraftige Tidsrum var kort hos Hollænderne, naar Man sammenligner dem med andre Folk, ei med mine Idealer, men at nægte er jo ingen Sag, og det er lige vist, at han intet Folk af dem der vaagnede i Luthers Dage kan nævne mig, der brød sig i det Hele saa lidt om Videnskaberne og syslede i saa kort en Tid ivrig med dem, uden det skulde være Preuserne og Svenskerne, men de vaagnede da i Grunden ikke heller. At jeg har forbigaaet de store Naturkyndige Holland har frembragt er en Feil, som jeg ikke vil forsvare, men at deres Tilværelse ikke giendriver et Ord af hvad jeg har sagt om Hollænderne, men stadfæster meget mere min Tale er aabenbart. At min almindelige Forstand vilde have megen Flid nødig for at begribe, hvad mange af disse Mænd have frembragt, endsige til at levere Noget der udholdt en Sammenligning dermed, kan vel være muligt, og maaskee det gaaer Prof. lignedan, men dermed er det endnu ikke beviist, at de Mænd vare opvakte Hoveder eller udrettede Mere, end hvad almindelig Menneskeforstand ved Flid kan udrette, og Andet har jeg jo ikke sagt. Om Historieskriverne vil jeg ikke tvistes *med Prof.* og det bliver jo ligesandt at Holland ingen dyb Tænker frembragde 187i det hele lutherske Tidsrum, om det og er sandt at Tydskland ingen saadan frembragde mellem Luther og Leibnitz, skiøndt dette er kun Profs. Mening, og ikke min.